

Over deze moderne wegen brengen wij U
onze bekende

**BETERE SLAGROOMWAFELS,
SUPER-OUBLIES EN
SUPER-TORENS**

Chocolade-bekers - schuitjes - kuipjes - bak-
jes - ananasschijven - berenklauwen - petit-
fours en galettes,

ALLES VAN PRIMA CHOCOLADE

WAFELBAKKERIJ DE GROOT
Molenkade 12, Duivendrecht Tel. 0 20-56779

ECHTE FOTO
=
48457

Spierdijk,zondag 12 oktober 2014

Aan de Stichting Oud Duivendrecht.

Beste Mensen,

Ik heb besloten gehoor te geven aan het verzoek van mw. Netty Pieneman De Jonge om e.e.a. te vertellen over de Molenkade en indien mogelijk over het dorp. Laat ik beginnend met te vermelden, dat ik nog nooit van de Stichting Oud Duivendrecht had gehoord. Terwijl ik voor deze Stichting ook een totaal onbekend persoon ben.

Als oud-inwoner van Duivendrecht ben ik al een aantal jaren op zoek naar Wim en Trix Noordman zoon en dochter van uiteraard de ouwe Noordman, eigenaar van het gelijknamige schildersbedrijf, gevestigd op de Molenkade.

Omdat ik al ruim 52 jaar geleden uit Duivendrecht ben vertrokken, lijkt het mij verstandig om mijzelf even voor te stellen. Mijn naam is Jan de Bruijn, geboren in 1936. Vanaf dat jaar woonde ik met mijn ouders, broer Fred, mijn grootouders, opa en oma Heerrooms op de Molenkade nr. 9. Nog een klein stukje van mijn ouderlijk huis is te zien op een foto van de Molenkade, gepubliceerd in nummer 4 jaargang 2 van oktober 2005.

Ik ben in 1962 getrouwd met een mooi meisje uit Diemen, alwaar wij hebben gewoond tot 1968. Onze twee dochters zijn in Diemen geboren. In 1968 zijn wij verhuisd naar Heerhugowaard, daar hebben wij achttien jaar gewoond. Daarna zijn wij opnieuw verhuisd naar een mooi stekkie in de Polder de Wogmeer, ergens in West-Friesland. Voor ons gevoel was dat een soort thuis komen. Als kinderen gewoond hebbende in een dorp omringd door water en landerijen, vonden wij dit terug in de Wogmeer. Oké, tot zover mijn doopceel.

Wat mij in werkelijkheid tot het schrijven van dit epistel heeft bewogen, is het volgende. Door een werkelijk wonderbaarlijk toeval, waar ik overigens niet in geloof, maar toch blijkt te bestaan, raakte ik op een mooie zondagmorgen in mei in gesprek met een voor mij onbekende mevrouw. Wij troffen elkaar in een verpleeghuis, waar wij beiden op bezoek waren. Wij zaten met een paar patiënten rondom een tafel, en die mevrouw vertelde wat en liet het woord Duivendrecht vallen. Waarop ik verrast reageerde. Het bleek dat zij in Duivendrecht woont en in 1962 is getrouwd met Aad Doting uit de Berkenstraat en daar nog steeds woont. Aad zat met mijn broer in dezelfde klas op de christelijke lagere school van meester Grimme. Ik ben ruim een jaar ouder en heb uiteraard op dezelfde school gezeten. Ik heb les gehad van juffrouw Bruinisse, die overigens niet mijn vriendin was. Ze heeft me dikwijls in de hoek gezet. Later werden dat juffr. van Ee, meester Kok en als laatste meester Grimme. Samen met zijn dochter Riekie, Tiny van Wijk, Bernard Gerritsen, Leo Arbman, Sytse Bosse en degenen die ik misschien heb vergeten, werden wij door meester Grimme klaargestoomd voor de toenmalige vijfjarige H.B.S. Hetgeen prima lukte, want wij slaagden allemaal voor ons examen. Voor zover mij bekend zijn wij ook redelijk goed terecht gekomen. Maar dit terzijde. Mevrouw Doting gaf mij de tip om contact op te nemen met de Stichting Oud Duivendrecht. Gezien het feit, dat ik nauwelijks weet hoe ik een computer moet opstarten, laat staan hoe ik ermee moet werken, had dat contact opnemen nog al wat voeten in de aarde. Maar via via ben ik uiteindelijk terecht gekomen bij Netty Pieneman De Jonge, de vrouw met het ijzeren geheugen. Toen ik dit opschreef herinnerde ik mij de uitdrukking die meester Kok hier standaard voor had. "Je hebt een geheugen als een ijzeren pot" was een geveulede opmerking van hem als één van de kinderen een juist antwoord had op een door hem gestelde vraag.

Maar goed ik heb een afspraak gemaakt en dan gaat het balletje rollen. Het hele verleden passeert de revue. En dan komt uiteindelijk de onvermijdelijke vraag of ik nog iets over de Molenkade kan vertellen of misschien nog iets over Duivendrecht, wat zij nog niet weten. Dat is niet zo gemakkelijk, er is al zoveel gezegd en geschreven.

Neem bijvoorbeeld het verhaal van Joop Molenberg. Ik heb Joop goed gekend en het verbaaste mij niet dat hij zo'n verhaal over de middenstand heeft geschreven. Ik denk dat ik er nog een klein detail aan kan toevoegen. Hij noemde uiteraard de Sparzaak, hoek Korenbloemstraat. Vermeldenswaard is misschien, dat die zaak in de jaren zestig werd overgenomen door de broers v.d. Putten uit Diemen. Deze broers runden een Sparzaak in de Ouddiemerlaan. Zij plaatsten dhr. van Wonderen als zetbaas in de zaak in Duivendrecht. Dit weet ik zeker omdat omdat één van de broers mijn zwager was.

Joop noemde ook de drie voetbalverenigingen die het dorp rijk was. TAVENUE, TDW en ODA. Eind jaren vijftig heb ik nog een blauwe maandag de voetballers van Tavenue getraind, wat overigens geen succes was. Alles moest een beetje sneaky gebeuren. Ik voetbalde immers bij Ajax, terwijl mijn vader erelid was. Even verderop, op het veld van ODA werd getraind onder leiding van de beul van Ajax. De legendarische Bobby Harms. Hoewel Bobby en ik elkaar goed kenden hebben wij daar nooit over gesproken. Het was voor ons meer liefdewerk oud-papier, ik heb er nooit een cent voor gevangen en ik denk dat Bobby er ook niet rijk van geworden is.

Drie huizen voor ons woonde de fam. Ruijgrok. Aan hun verhaal kan ik niets toevoegen. Het enige dat ik wil opmerken is, dat het een hele gesloten familie was. Wij als jeugd van de Molenkade, hebben de familie Ruijgrok en in het bijzonder de kinderen in de oorlog en ook in de jaren na de oorlog praktisch nooit te zien gekregen. Wij wisten allemaal dat daar een groot gezin woonde.....en dat was 't.

Overigens was het verschil tussen katholiek en niet katholiek in alles overduidelijk te merken. Bij ons aan de deur kwam melkboer v.d. Vaart, groenteman Kooi en bakker Lente uit het Betondorp. Terwijl Beukeboom, Buis en Wolfenbittel hun handel bij de katholieke mensen aan de man brachten. Alleen slagerij Kolk op de Rijkstraatweg mocht zich verheugen op een gemengde klandizie.

Nogmaals als ik die beelden van vroeger weer zie langs komen, dan was de Molenkade toch wel een buitenbeentje in het geheel. Wij hadden niet zoveel met de rest van het dorp, en vraag mij niet waarom dat zo was. Maar andersom gold dat ook voor de dorpelingen. Volwassenen en kinderen uit het dorp kwamen zelden of nooit naar de kade. Op de Molenkade woonden ook ouders die hun kinderen op Groen van Pinksterenschool in het Betondorp op school deden.

Als ik naar de foto kijk die ik noemde, dan lag er naast het eerste huis (fam. Klüpping later de fam. van Eekeren) een stukje grond. Op die grond grenzend aan het brandweehuisje (er kon maar één brandweerauto in) stond een ouderwetse woonwagen. Het onderkomen van de familie Tardi, en als ik me goed herinner kwam er vaak een meisje op bezoek/spelen. Ze woonde in de Kloosterstraat schuin tegenover Harry Griffioen. Ik dacht dat ze Fietje Moria heette.

Over de Kloosterstraat gesproken. Als je naar het klooster liep en je volgde aan de rechter kant het pad langs de schutting met daarachter de kloostertuin, dan kwam je bij een volkstuintenkompleks. Mijn grootvader had daar drie volkstuinten. Hij verbouwde daar veel groente, aardappelen en tabak. Dat is onze redding geweest in de oorlogsjaren en met name de hongerwinter. Mijn broer en ik moesten regelmatig mee om te helpen. Opa had een grote kar gemaakt, en dan liepen wij met een kar vol door Kloosterstraat, daarna de Rijkstraatweg en zo de kade op. Dat ging wonder boven wonder altijd goed. Wij werden nooit lastig gevallen er werd niets gejat. Eigenlijk onvoorstelbaar. Dat zou in de huidige tijd onbestaanbaar zijn. Oma zorgde voor de opslag van de aardappelen in de kelder en wat gewekt kon worden werd in grote keulse potten gewekt. Niettemin heb ik ook bloembollen gegeten maar dat zal bij hoge uitzondering zijn geweest. Sterker nog, eenmaal per week kwam een jongen uit de Korenbloemstraat en die kreeg bij ons een warme maaltijd. Helaas ben ik zijn naam vergeten.

Zo kwam er bij ons regelmatig op zaterdagmiddag een mannetje in een zwarte regenjas. Hij kwam voorzichtig achterom en dan kon hij door de tuindeuren de kelder in. In de kelder hingen de stokken met de tabaksbladeren te drogen. Hij kreeg een pak tabak, en wij kregen altijd twee witte broden.

Wij sliepen in de oorlogsjaren in de kelder. Mijn grootvader wist overal raad op. Wij hadden licht, wij hadden verwarming en het was er vrij comfortabel. Ik weet nog dat mijn moeder in de winter via de bevroren landerijen en sloten naar de eerste en tweede bijlmer liep. Dat gebeurde vroeg in de ochtend als het nog donker was. Ze haalde bij de boer boter en kaas in ruil voor tabak. En dan komt de bevrijding. De Canadezen kwamen door het dorp, reden de brug over en sloegen een kamp op, op het open stuk tussen de brug en het Betondorp. Wij snotneuzen mochten daar rondlopen, kregen chocolade, harde koekjes en sigaretten. Dat stuk grond tussen de brug en het Betondorp heeft nog heel lang braak gelegen. Het is een tijd lang het domein geweest zwervers en spiritusdrinkers.

Ik kan mij ook nog herinneren het vertrek c.q. vlucht van onze joodse benedenburen. Bij mijn

weten zijn ze niet opgepakt. Boven deze fam. woonde de fam. Metselaar. Later na de oorlog kwam de fam. Ossenbrugge, wat die voor de kost deden was niet duidelijk. Daar werd nog al geheimzinnig over gedaan. In ieder geval hadden ze meer geld te verteren dan de rest van de mensen op de kade. Plotseling waren ze vertrokken. De nieuwe bewoner was de Fam. Peters, welbekend.

Onlangs heb ik de Molenkade terug gezien. Ik wist niet wat ik zag. Gravend in mijn geheugen, kwam je vanuit het Betondorp of vanaf de Weesperzijde de klapbrug over. Rechts via de kluit naar beneden, rechtsaf naar de Duivendrechtsekade en linksaf naar de Molenkade. Op de hoek de boerderij van boer Vrolijk. Aan de waterkant had je de losplaats en op de hoek stond de haringboer Post uit Diemen. Een haringkie kostte 10 cent.

Op slechts een paar meter afstand van de haringboer stond aan de waterkant een echt urinoir. Zo'n ouderwetse amsterdams pispak (sorry, voor het taalgebruik). Dat krenk rook je al van verre, stinken als de hel, en de urine liep rechtstreeks de Keulsevaart in. In die hoek werd door ons nooit gezwommen.

De eerste huizen staan zoals vermeld op de foto, en de meeste bewoners zijn bekend. Ik zal beginnen met de mensen die na ons kwamen. Laat ik voorop stellen dat er een aantal zullen ontbreken omdat ik die namen niet meer weet.

Te beginnen bij de fam. Hoffstätter, daarna Deutekom het bekende verhuisbedrijf, van iets latere datum wafelbakkerij de Groot op nr. 12. Zie ook bijgevoegde luchtfoto. Eveneens van latere datum kunstschilder Albers, die redelijk bekend schijnt te zijn. Dan had je nog de families de Winter, Tubbergen, de Baat, Schmalgemeier en in de bovenwoning woonden drie zusters die in de oorlog heuldenn met de Duitsers. Ik ben niet helemaal zeker van hun naam, maar ik dacht: "Burger". Dan kom ik uit bij de fa. Plantinga. Tot hier en niet verder, deze huizen zijn allemaal gesloopt. Natuurlijk wist ik dat dit zou gebeuren. Maar ja, als ik nu na ruim vijftig jaar zie hoe de mooie Molenkade er thans bijligt, dan word je er niet vrolijk van. Eigenlijk begint de Molenkade nu bij het voormalige pand van de fam. Huisstede. Als mijn geheugen mij niet bedriegt, dan had vader Huisstede een zakkenhandel. Wat mij direct opviel was de slechte staat van dit pand. Vroeger een mooi huis, nu verpauperd. Zoals ik al zei: de rest van de kade maakt ook een vrij armoedige indruk. Tja, wat zat er nog meer? De families Visser en Hennis, Schildersbedrijf Noordman, Metselbedrijf Spruit. In het houten huisje de fam. Splinter. In de mooie villa de fam. Bouwman van de Motex een ontmottingsbedrijf. Dan de fam. Rausch, in de oorlog helemaal fout. Tandtechniker Nering was de volgende. Overigens wist u dat deze tandtechniker de zoon was van de ouwe Nering de dorpsstandarts met zijn praktijk op de Rijksstraatweg. Als kind moest ik na de oorlog naar deze tandarts. Dat was beslist geen pretje. Ik heb meegemaakt dat er geboord moest worden. Om die boor zijn werk te laten doen trapte hij op een pedaal, waarna er beweging in de boor kwam. Eén ding staat vast, als je dit hebt meegemaakt dan ben je later nooit meer bang voor een tandarts.

Ik nader het einde van mijn verhaal. Nog een klein stukje over de kade. Aan het eind had je nog de AGA, Boekbinderij Kusters, de BETUME wegenbouw en de molen van Portengen. Als laatste twee huizen en dan het paadje langs de vaart naar de losplaats in Diemen en uiteindelijk de Hartveldse brug.

Ik hoop dat de Stichting nog iets zinnigs kan doen met dit verhaal. Zo niet, beschouw het dan maar als niet geschreven.

Met vriendelijke groet, Jan de Bruijn

Kiekjes uit het fotoalbum van Jan de Bruin:

